

Michał Wójciuk

Informacje biograficzne i genealogiczne w zespole Komisji Weryfikacyjnej 1. z Archiwum Studium Polski Podziemnej w Londynie

---

Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego 1, 142-148

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Michał Wójciuk

(Muzeum Powstania Warszawskiego)

Informacje biograficzne i genealogiczne w zespole Komisji Weryfikacyjnej 1. z Archiwum Studium Polski Podziemnej w Londynie*

W zasobie Studium Polski Podziemnej w Londynie znajduje się interesujący zespół, stanowiący efekt pracy kancelaryjnej Głównej Komisji Weryfikacyjnej Armii Krajowej z lat 1945 – 1949 oraz istniejących w późniejszym okresie kolejnych Komisji Weryfikacyjnych AK. Zespół ten jest podzielony na cztery podzespoły (KW.1, KW.2, KW.3, KW.4), w których zebrany materiał odpowiada wytwórczości aktowej funkcjonujących po sobie Komisji Weryfikacyjnych działających od połowy lat 40. do lat 80. Oprócz wyżej wspomnianych, w zespole znajdują się również materiały Komisji Krzyża Armii Krajowej i Komisji Weryfikacyjnej Koła AK, które po 1990 r. trafiły do Archiwum Studium Polski Podziemnej¹. Cały zespół Komisji Weryfikacyjnych (KW.1, KW.2, KW.3, KW.4) ma objętość - 45 m. b².

---

* Problematyka ta, nie była dotychczas przedmiotem głębszych badań. Artykuł jest wynikiem kwerendy przeprowadzonej przez autora w Studium Polski Podziemnej w Londynie w marcu 2009, w ramach projektu badawczego Muzeum Powstania Warszawskiego (przyp. red.).

¹ Studium Polski Podziemne w Londynie (The Polish Underground Movement 1939 - 1945 Study Trust), adres: 11 Leopold Road, London W5 3PB, United Kingdom, dni i godziny otwarcia: poniedziałek - środa: 10.15 - 15.00, czwartek: 10.15 - 16.00. Dostęp do zasobu wolny, ale jest zalecane uprzednie telefoniczne umówienie się z pracownikami archiwum na kwerendę. Materiały KW.1 nie są zmikrofilmowane i

Omawiany materiał nosi przede wszystkim charakter biograficzny, chociaż ma także zastosowanie w badaniach genealogicznych. Może być więc interesującym uzupełnieniem poszukiwań w kontekście rozważań nad relacjami rodzinnymi. Byłby pomocny dla analizowania losów wybranych przedstawicieli badanej rodziny, uwzględniając zarówno okres wojny jak i niepewne czasy tuż po pokonaniu III Rzeszy. Zagadnienia poruszone w artykule wymagają głębszych i wszechstronnych badań³.

Główna Komisja Weryfikacyjna AK działała na podstawie zarządzenia Szefa Sztabu Głównego (L.dz. 3044/Pfn.Pers.45) z 9 listopada 1945 r.⁴ oraz zarządzenia Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych i MON z dnia 28 sierpnia 1947 r. w odniesieniu do członków organizacji wojskowych, nie scalonych w AK⁵, a także Rozkazu Dowództwa 2. Korpusu Nr 7 poz. 41 z dnia 21 stycznia 1946 r. o weryfikacji żołnierzy AK⁶.

Weryfikacji podlegali jeńcy niemieckich stalagów i oflagów należący w okresie wojny do Armii Krajowej oraz żołnierze innych organizacji militarnych uczestniczących w Powstaniu Warszawskim. Znaleźli się tu więc m.in. żołnierze Narodowych Sił Zbrojnych, Korpusu Bezpieczeństwa i Polskiej Armii Ludowej. Weryfikowani byli także członkowie formacji partyzanckich z całego terytorium Polski oraz żołnierze 2. Korpusu Polskich Sił Zbrojnych, którzy należeli do AK. Weryfikacja odbywała się początkowo na terenie Niemiec w strefie okupowanej przez wojska brytyjskie i amerykańskie⁷. Później siedziba Głównej Komisji Weryfikacyjnej mieściła się w Londynie. Weryfikacja nie objęła byłych jeńców z okupacyjnej strefy sowieckiej. Odsetek zweryfikowanych przez Główną Komisję Weryfikacyjną w latach 1945 – 1949 (ok. 10 300) jest stosunkowo niewielki, biorąc pod uwagę liczbę wszystkich polskich żołnierzy przebywających w niewoli niemieckiej. Tylko w czasie trwania Powstania Warszawskiego i po kapitulacji do niewoli niemieckiej trafiło ok. 16 tys. jego uczestników. Żołnierzom Armii Krajowej 29 sierpnia 1944 r. zostały przyznane prawa kombatanckie, na mocy których rządy USA i Wielkiej Brytanii zaczęły traktować ich jako sojuszników⁸. Dobrowolne poddanie się weryfikacji było związane z chęcią ułożenia sobie życia na emigracji i funkcjonowania w warunkach polonijnych, podjęcia pracy, rozpoczęcia nauki bądź jej kontynuowania, działania w środowisku kombatanckim, starania się o rentę itp.⁹ W przypadku osób

---

udostępniane są jedynie w oryginale. Istnieje możliwość skopiowania materiałów i przeniesienia ich na nośnik CD/DVD bądź inne, ale za opłatą. Więcej informacji na stronie: <http://spp-pumst.org/>.

² A. Suchcic, *Informator Studium Polski Podziemnej 1947 - 1997*, Londyn 1997, s. 135 - 136.

³ Za uwagi do tekstu dziękuję Pani Katarzynie Utrackiej i Panu Markowi Strokowi.

⁴ Por. Studium Polski Podziemnej w Londynie, Komisja Weryfikacyjna 1 (dalej: SPP, KW.1), nr koperty 1006, 1040 i inne; zob. formularze Zaświadczeń weryfikacyjnych.

⁵ SPP, KW.1, nr koperty 1428 (we wszystkich teczkach w zespole brak paginacji); por. inne formularze Zaświadczeń weryfikacyjnych.

⁶ Tamże, nr koperty 159 i inne.

⁷ Zob. SPP, Kolekcja 21.

⁸ Por. Memorandum sekretarza stanu Hulla do prezydenta Roosevelta w sprawie traktowania żołnierzy powstańczej Warszawy jako żołnierzy sił alianckich, 28 VIII 1944 r. [w:] *Mocarstwa wobec Powstania. Wybór dokumentów i materiałów*, red. M. M. Drozdowski, Warszawa 1994, s. 596 - 597; Instrukcja sekretarza stanu Hulla dla ambasadora Harrimana w sprawie ogłoszenia praw kombatanckich dla żołnierzy AK, 29 VIII 1944 r. [w:] tamże, s. 597 - 598; Deklaracja Rządu Stanów Zjednoczonych o uznaniu praw kombatanckich Armii Krajowej, 29 VIII 1944 r. [w:] tamże, s. 598 - 599.

⁹ Por. SPP, KW.1, nr koperty 155.

starających się o wstąpienie do wojska, weryfikacja miała na celu wyeliminowanie agentów niemieckich bądź sowieckich przed przedostaniem się ich do 2. Korpusu i zapobiegnięcie infiltracji środowiska wojskowego przez wrogie elementy. Część byłych jeńców została wcielona do kompanii wartowniczych, zajmujących się pilnowaniem magazynów żywności, taborów samochodowych oraz sprzętu wojskowego¹⁰. Ci, którzy nosili się z zamiarem powrotu do Polski nie poddawali się weryfikacji, bądź z nią dłuższy czas zwlekali¹¹. Byli jeńcy wojenni stali przed olbrzymim dylematem i wewnętrznymi rozterkami – powrót do ojczyzny bądź próba ułożenia sobie życia na emigracji¹².

Siedzibą Komisji był budynek przy 11 Leopold Road w Londynie¹³. Funkcjonowała ona do 1949 r. pod przewodnictwem (od listopada 1945 r.) płk Stanisława Juszcakiewicza (ur. 1897 r.). Przewodniczący Komisji był oficerem piechoty, służył w Wojsku Polskim od listopada 1918 r. W kampanii wrześniowej 1939 r., w stopniu majora dowodził I. batalionem 25. pułku piechoty 7. Dywizji Piechoty Armii „Kraków”¹⁴. W konspiracji od maja 1942 r. do lutego 1943 r. był szefem Biura Personalnego, pełniąc jednocześnie funkcje zastępcy szefa Oddziału I. Organizacyjnego sztabu Komendy Głównej AK¹⁵. W czasie Powstania Warszawskiego był dowódcą Zgrupowania „Kuba” oraz kierował zachodnim odcinkiem obrony Starego Miasta. Dnia 13 sierpnia 1944 r. został ciężko ranny. Po kapitulacji Powstania przebywał w niemieckich oflagach Sandbostel i Lubeka. Po wyzwoleniu obozów jenieckich przez wojska brytyjskie, od maja do czerwca 1945 r. był komendantem polskich obozów wojskowych i byłych jeńców w rejonie Hanoweru¹⁶.

Zespół KW.1 obejmuje łącznie 10 287 spraw weryfikacyjnych prowadzonych przez Główną Komisję Weryfikacyjną AK w latach 1945 - 1949, które zostały pomieszczone w kopertach osobowych¹⁷.

Na zawartość teczek osobowych składają się różne dokumenty. Jednym z podstawowych są formularze Zaświadczeń weryfikacyjnych. Zawierają one kilka rubryk charakteryzujących podstawy weryfikacji. Informacje tu przedstawione ujęto w następujących punktach: data, miejsce urodzenia, 1. Odbił służbę wojskową w szeregach [konspiracja do momentu oswobodzenia z obozu jenieckiego]; 2. Przydział w Wojsku Polskim [IX 1939], Ostatni stopień; 3. Uzyskał w szeregach Armii Krajowej nominację do stopnia: [podany stopień, data nominacji, na podstawie czyjego rozkazu został awansowany]; 4. Weryfikację oparto następujących dowodach [wymienione dokumenty potwierdzające stopień wojskowy]; 5. Zaświadczenie niniejsze nie dotyczy obecnego stosunku wyżej wymienionego do służby wojskowej oraz nie daje żadnych

---

¹⁰ S. Kopf, *Powstańcy w obozach jenieckich. Warszawskie Termopile 1944 - 1945*, Warszawa 2003, s. 131.

¹¹ KW.1, nr koperty 140.

¹² Por. J. Pollack, *Jeńcy polscy w hitlerowskiej niewoli*, Warszawa 1986, s. 216.

¹³ A. Suchcic, dz. cyt., s. 136.

¹⁴ A. K. Kunert, *Słownik biograficzny konspiracji warszawskiej 1939 - 1944*, t. 3, Warszawa 1991, s. 95.

¹⁵ Por. M. Ney-Krwawicz, *Komenda Główna Armii Krajowej 1939 - 1945*, Warszawa 1990, s. 438. Podlegające Oddziałowi I, Biuro Personalne było odpowiedzialne za przygotowywanie rozkazów awansowych i odznaczeniowych. Wydział gromadził wszelkie dane o odznaczanych i awansowanych oficerach i żołnierzach oraz informacje o przesuwaniu ich na różne stanowiska (zob. tamże, s. 67 - 68).

¹⁶ A. K. Kunert, dz. cyt., s. 95 - 96.

¹⁷ A. Suchcic, dz. cyt., s. 136.

uprawnień do jakichkolwiek należności pieniężnych, lub świadczeń w naturze, za wymienione w niniejszym zaświadczeniu okresy służby¹⁸.

Ważnym dokumentem obecnym w teczkach personalnych jest Kwestionariusz specjalny, wypełniany przez osobę poddaną weryfikacji. Dokument składa się z sześciu części (A, B, C, D, E, F), podzielonych na różne rubryki¹⁹: A. 1. Nazwisko i imiona, 2. Data i miejsce urodzenia, 3. Imiona rodziców i nazwisko panięńskie matki, 4. Stan rodzinny, 5. Obywatelstwo, 6. Wyznanie, 7. Wykształcenie cywilne (gdzie i kiedy, jakie zakłady); B. 1. Stosunek do służby wojskowej w Wojsku Polskim (np. służba stała, rezerwa itp.), 2. Korpus osobowy (piechota, br. panc., mar., lotn.), 3. Ostatni stopień w Wojsku Polskim, a) data awansu, b) Nr i data rozkazu, c) nazwa jednostki w której otrzymał awans, oraz nazwisko jej D-cy, 4. Jakie dokumenty posiada obecnie (stwierdzające ostatni awans w W. Polskim), 5. Podać nazwiska i adresy świadków mogących stwierdzić ostatni awans w W. Polskim; C. 1. Przydziały w konspiracji, a) Podać pełne nazwy organizacji podziemnych do których należał, b) Podać czas (od-do) przynależności do danej organizacji, c) Nazwa komórki lub jej jednostki wojskowej, d) Pseudo bezpośredniego dowódcy (ewent. nazwisko), e) Pseudo wyższego dowódcy (ewent. nazwisko), f) Funkcje (przełożonych), 2. Zajmowane stanowisko w organ., 3. Pseudonimy własne jakich używał w danej organizacji, 4. Czy złożył przyrzeczenie, kiedy i kto przyjmował (dzień, miesiąc i rok), 5. Przydziały podczas Powstania, a) Nazwa jednostki wojskowej i jej m.p., b) Pseudo lub nazwisko bezpośredniego dcy oraz funkcja, c) Pseudo lub nazwisko wyższego dcy oraz funkcja, d) zajmowane stanowisko i funkcja (własne); D. 1. Data wstąpienia do A.K. (czy wstąpił indywidualnie czy z organizacją), 2. Czy był zaprzysiężony w A.K. (kiedy – dzień, miesiąc, rok, – przez kogo i gdzie), 3. Przez kogo wystawiona i podpisana leg. A.K. oraz kiedy i gdzie, 4. Awanse w A.K. (podać oddzielnie do każdego uzyskanego awansu), a) Stopień, b) data awansu, c) Nr i datę rozk. awans., d) Nazwę jednostki przez którą rozkaz został wydany, e) Pseudonim, nazwisko i funkcję organizac. przełożonego, który podał do wiadomości, 5. Ostatni stopień i funkcja w A.K., 6. Odznaczenia w A.K. (podać oddzielnie do każdego uzyskanego odznaczenia), a) rodzaj odznaczenia, b) datę i numer rozkazu, którym nadano odznaczenie, c) pseudonim, nazwisko i funkcję przełożonego, który nadał odznaczenie, d) pseudonim, nazwisko i funkcję organ. przełożon., który podał do wiadomości przyznane odznaczenie; E. 1. Ukończone kursy i szkoły w A.K. (gdzie i kiedy), 2. Czy posiada tytuł podchorążego, a) jaką szkołę podchor., gdzie i kiedy ukończył, b) czas trwania kursu, c) wykładane przedmioty, d) nazwiska wzgl. pseudonimy Kmdt szkoły i wykładowców, e) kiedy nadano tytuł pchor./w jaki sposób (podać rozkaz oraz dce, który ogłosił nomin); F. 1. Życiorys (z szczególnym uwzględnieniem czasokresu od września 1939)²⁰. Przebieg służby wojskowej był niekiedy dołączany w formie załącznika z tabelką, gdzie uwzględnione zostały następujące informacje: stopień, kiedy od-do, funkcje (oddziały, pododdział), wyszczególnienie/funkcja i podstawa²¹.

---

¹⁸ SPP, KW.1, zob. formularze Zaświadczeń weryfikacyjnych.

¹⁹ Treść rubryk i wykorzystane w formularzu skróty podaje za źródłem.

²⁰ SPP, KW.1, zob. formularze Kwestionariusza specjalnego.

²¹ Tamże, nr koperty 641 i inne.

Oprócz wyżej wspomnianych dokumentów w poszczególnych teczkach osobowych znajdują się także (wymieniono tu przykładowe materiały): prośby o przyspieszenie weryfikacji²², kwestionariusze (w formie tabelki)²³, stwierdzenia o służbie w szeregach AK²⁴, korespondencja z Ministerstwem Spraw Wojskowych²⁵, deklaracje przystąpienia do koła AK²⁶, oświadczenia o uzyskaniu stopnia oficerskiego²⁷, prośby weryfikacji stopnia wojskowego²⁸, oświadczenia świadków w sprawie weryfikacji stopnia wojskowego²⁹, wnioski o nadanie odznaczenia³⁰, zawiadomienia o odznaczeniu³¹, notatka z przesłuchania osoby weryfikowanej³², opinie z jednostki, w której osoba podlegająca weryfikacji służyła³³, zaświadczenia o działalności konspiracyjnej³⁴, prośba o odnalezienie nominacji na stopień oficerski otrzymaną w okresie okupacyjnym³⁵, zaświadczenia o udziale w Powstaniu Warszawskim³⁶, oświadczenia o udziale w Powstaniu Warszawskim³⁷, zaświadczenia o otrzymaniu awansu w czasie Powstania Warszawskiego³⁸, zaświadczenie o pełnieniu funkcji kapelana AK³⁹, wnioski awansowe⁴⁰, rozkazy awansowe⁴¹, opinie przebiegu służby wojskowej⁴², potwierdzenia służby wojskowej⁴³, oświadczenia z obozów przejściowych⁴⁴, meldunki o dostaniu się do niewoli⁴⁵, legitymacje b. jeńca wojennego⁴⁶, dokumenty wytworzone przez niemieckie władze obozu jenieckiego (np. rozporządzenie karne z powodu ucieczki z komendy pracy)⁴⁷, oświadczenia poświadczające odznaczenia – wykonane odręcznie⁴⁸ lub na specjalnych blankietach⁴⁹, oświadczenia posiadanego stopnia wojskowego⁵⁰, potwierdzenia otrzymania stopnia

---

²² Tamże, nr koperty 164 i inne.

²³ Tamże, nr koperty 153, 161, 590, 618, 619, 645, 644, 649, 650, 659, 675 i inne.

²⁴ Tamże, nr koperty 160, 1083 i inne.

²⁵ Tamże, nr koperty 155.

²⁶ Tamże, nr koperty 152 i inne.

²⁷ Tamże, nr koperty 149 i inne.

²⁸ Tamże, nr koperty 145 i inne.

²⁹ Tamże, nr koperty 651.

³⁰ Tamże, nr koperty 676 i inne.

³¹ Tamże, nr koperty 139 i inne.

³² Tamże, nr koperty 674.

³³ Tamże, nr koperty 821 i inne.

³⁴ Tamże, nr koperty 821 inne.

³⁵ Tamże, nr koperty 986.

³⁶ Tamże, nr koperty 154, 599, 619, 708, 944, 986, 1088, 1128 i inne.

³⁷ Tamże, nr koperty 601, 611, 691 i inne.

³⁸ Tamże, nr koperty 1084 i inne.

³⁹ Tamże, nr koperty 1116

⁴⁰ Tamże, nr koperty 683, 788 i inne.

⁴¹ Tamże, nr koperty 659, 791 i inne.

⁴² Tamże, nr koperty 796 i inne.

⁴³ Tamże, nr koperty 634 i inne.

⁴⁴ Tamże, nr koperty 629 i inne.

⁴⁵ Tamże, nr koperty 649, 659, 683 i inne.

⁴⁶ Tamże, nr koperty 615, 680 i inne.

⁴⁷ Tamże, nr koperty 894.

⁴⁸ Tamże, nr koperty 1996 i inne.

⁴⁹ Tamże, nr koperty 2643 i inne.

⁵⁰ Tamże, nr koperty 641, 649 i inne.

wojskowego lub odznaczenia⁵¹, prośba do Naczelnego Wodza o potwierdzenie uzyskanego stopnia wojskowego⁵², potwierdzenia uzyskania wykształcenia⁵³, zeszyty ewidencyjne⁵⁴, a nawet prośba do Głównej Komisji Weryfikacyjnej o zwrot legitymacji załączonej do dokumentów weryfikacyjnych⁵⁵, a także przepustka umożliwiająca przebywanie poza miejscem postoju w czasie działań wojennych⁵⁶, przepustki z czasów Powstania Warszawskiego⁵⁷. W niektórych teczkach osobowych znajdują się legitymacje wojskowe bądź ich odpisy⁵⁸, niekiedy pojawiają się również materiały fotograficzne⁵⁹.

Materiały wytworzone przez Główną Komisję Weryfikacyjną AK w latach 1945 – 1949, są uważane za najbardziej wartościowe i miarodajne w porównaniu z produkcją kancelaryjną następnych komisji weryfikacyjnych działających od lat 60. do 80.⁶⁰ Główna Komisja Weryfikacyjna dokładnie badała wszelkie okoliczności działalności okupacyjnej osób weryfikowanych. W teczkach personalnych niekiedy pojawiają się oświadczenia i relacje dotyczące nie tylko weryfikowanych, ale także osób z nimi powiązanych rodzinnie, odsłaniając czasem nie do końca uczciwe kulisy ich działalności w okupowanym kraju⁶¹. Weryfikowani byli poddawani niekiedy przesłuchaniom⁶². Działalność aktotwórcza Głównej Komisji Weryfikacyjnej, odsłania kulisy funkcjonowania mechanizmów kontrwywiadu w atmosferze narastającego napięcia politycznego po II wojnie światowej. Do procesu weryfikacyjnego oprócz szeregu dokumentów, o których była już mowa, wymagano oświadczenia dowódców jednostek wojskowych, w których odbywało się służbę⁶³ oraz oświadczeń kolegów ze służby⁶⁴. W przypadku braku dokumentów, wymagane były oświadczenia dwóch świadków⁶⁵.

Zespół KW.1 zawiera bogaty materiał ewidencyjno - biograficzny, pomocny przede wszystkim dla badania losów wybranych osób. Omawiane źródła są obecnie wykorzystywane w opracowywaniu dziesięciotomowego *Słownika biograficznego uczestników Powstania Warszawskiego*, przygotowywanego przez Muzeum Powstania Warszawskiego⁶⁶. Wydawnictwo to, ma w swym założeniu pomieścić pełny zbiór biogramów uczestników Powstania Warszawskiego. Zostało poprzedzone rozległą kwerendą w archiwach i bibliotekach krajowych i zagranicznych. Każdy tom zawierać

---

⁵¹ Tamże, nr koperty 602, 683 i inne.

⁵² Tamże, nr koperty 649.

⁵³ Tamże, nr koperty 643 i inne.

⁵⁴ Tamże, nr koperty 596, 597, 660, 665, 676, 682 i inne.

⁵⁵ Tamże, nr koperty 614.

⁵⁶ Tamże, nr koperty 619.

⁵⁷ Tamże, nr koperty 894.

⁵⁸ Tamże, nr koperty 615 i inne.

⁵⁹ Zob. tamże.

⁶⁰ A. Suchcic, dz. cyt., s. 136.

⁶¹ SPP, KW.1, nr koperty 164.

⁶² Tamże, nr koperty 674.

⁶³ Tamże, nr koperty 821 i inne.

⁶⁴ Tamże, 594, 643 i inne.

⁶⁵ Tamże, nr koperty 159, 145, i inne.

⁶⁶ Muzeum prowadzi akcję zbierania informacji o uczestnikach Powstania. Obecnie posiada podstawowe dane o ok. 50,5 tys. jego uczestnikach z czego rozszerzone informacje o blisko 20 tys. osób.

będzie po ok. 5 tys. biogramów ułożonych w porządku alfabetycznym. Ostatni tom kończący projekt wydawniczy, obejmować będzie sprostowania i uzupełnienia⁶⁷.

Omaiwany materiał może być wykorzystany także jako uzupełnienie poszukiwań genealogicznych. Mógłby pomóc w uszczegółowieniu badań nad wybraną rodziną oraz kolejami życia poszczególnych jej członków - żołnierzy Armii Krajowej i innych formacji przebywających do schyłku II wojny światowej w niemieckich obozach jenieckich i od 1945 r. poddawanych weryfikacji.

***

Biographical and Genealogical Information in the VC.1 group from the Polish Underground Movement Study Trust in London

The article is an attempt at presenting the content of the files of VC.1 group from the Polish Underground Movement Study Trust in London and evaluation of their usability in genealogical investigation. VC.1 group was formed as a result of the activity of the Home Army's Main Verification Commission active in years 1945 - 1949 in London, whose aim was to verify the former Polish prisoners of war from German oflags and stalags. The material which has been analyzed is mostly biographical in nature, although it may also be used in genealogical investigation. It can therefore be an interesting additional means of analyzing the lives of chosen representatives of the investigated family history.

---

⁶⁷ K. Utracka, T. Pruchnik, *Słownik biograficzny uczestników Powstania Warszawskiego*, „Kombatant”, nr 6 - 7 (222 - 223), czerwiec - lipiec 2009, s. 33.